

Belang waterkwaliteit delft onderspit door Grote zorg om voorstel tot

Het ministerie van VROM werkt aan een wetsvoorstel dat een om verschillende vergunningen, ontheffingen en vrijstellingen op het mogelijk samengevoegd. Volgens het huidige wetsvoorstel raken van indirecte lozingen kwijt. Een hoogst ongewenste situatie.

— Jaap van Peperstraten

Bedrijven die afvalwater op het riool lozen (indirecte lozingen) hebben daarvoor een vergunning nodig van het waterschap. Via de vergunningverlening en handhaving van deze lozingen kunnen waterschappen de kwaliteit van het oppervlaktewater sturen. Daar zijn zij immers voor regionale wateren verantwoordelijk voor. Maar de vergunningverlening en handhaving van indirecte lozingen komen volgens het huidige wetsvoorstel voornamelijk op het bordje van de gemeenten te liggen. Die hebben daarvoor echter nauwelijks expertise en mankracht. En gemeenten hebben wel wat anders te doen dan te letten op de kwaliteit van het oppervlaktewater.

— Waarom deze hele exercitie in gang wordt gezet, heeft te maken met de aanhoudende roep van VNO-NCW (koepelorganisatie van het bedrijfsleven) om minder regels en om eenvoudiger regels. Ook het kabinet heeft daar wel oren naar. Door een wet op te tuigen die verschillende vergunningen samenvoegt, komt er één loket waar het bedrijf voor de vergunningaanvraag terecht kan. Op zich is daar wel wat voor te zeggen, maar volgens het huidige wetsvoorstel zijn waterschappen dan niet langer het bevoegd gezag voor indirecte lozingen. Dat worden in 95% van de gevallen de gemeenten en voor grote industriële instellingen (die nu onder de provinciale milieuvergunning vallen) de provincies.

— Aanvankelijk was het voornemen om de omgevingsvergunning in 2007 in te voeren, maar inmiddels is duidelijk dat dit niet wordt

gehaald wegens organisatorische implicaties bij overheden en het ontbreken van randvoorwaardelijke ict-voorzieningen. Maar uitstel betekent geen afstel. Binnen de waterschappen is er grote zorg om het huidige wetsvoorstel, omdat zij daardoor niet langer de indirecte lozingen kunnen sturen, terwijl ze wel verantwoordelijk blijven voor de kwaliteit van het oppervlaktewater. Via het effluent van de rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's) beïnvloeden de indirecte lozingen de kwaliteit van het oppervlaktewater.

— Slechte zaak

— Deze zorg was voor Waterschap Vallei & Eem aanleiding om vorige maand publiek te maken de voorgenomen omgevingsvergunning een slechte zaak te vinden voor wat betreft het weghalen van de bevoegdheden bij de waterschappen ten aanzien van indirecte lozingen. Gerard Dalhuisen, secretaris-directeur van Vallei & Eem, legt uit waarom. 'Als waterkwaliteitsbeheerders zijn wij verantwoordelijk voor de kwaliteit van het oppervlaktewater. Via de rwzi's zitten wij aan het einde van de pijplijn. Graag hebben we invloed op wat er de pijplijn ingaat. Dit wordt alleen nog maar belangrijker, gezien de eisen die de Europese Kaderrichtlijn Water straks stelt ten aanzien van de kwaliteit van het oppervlaktewater.'

— Vallei & Eem vreest dat gemeenten en provincies de vergunningverlening en handhaving van indirecte lozingen niet goed uit kunnen voeren. Zij hebben daarvoor onvoldoende kennis. Bovendien roept de overheveling van bevoegdheden een enorme versnippering op die het opbouwen van kennis bemoeilijkt. 'Nu is er één waterschap dat

voor 282 bedrijven het bevoegd gezag is ten aanzien van indirecte lozingen. In ons gebied zijn 24 gemeenten en twee provincies. Ik zie niet dat de ontbrekende deskundigheid bij die overheden alsnog wordt opgebouwd. Waterschap Vallei & Eem heeft samen met vijf andere waterschappen een heel modern laboratorium voor onderzoek naar de waterkwaliteit. Ik moet er niet aan denken dat dat straks niet meer gedaan wordt.'

— Dalhuisen wijst er op dat uit het onlangs afgeronde traject Professionalisering van de milieuhandhaving blijkt dat provincies slechter scoorden dan de waterschappen en gemeenten weer slechter dan de provincies. Bovendien hebben de algemene overheden uiteraard veel meer taken dan alleen waterbeheer. 'Buiten ons laboratorium zijn er bij ons drie vergunningverleners en drie handhavers full time bezig met de bedrijven die afvalwater op het riool lozen. Deze mensen hebben veel expertise. Uit ons imago-onderzoek blijkt dat bedrijven tevreden zijn over onze professionaliteit. Het bedrijfsleven wil graag een deskundige counterpart die de processen in een bedrijf begrijpt.'

— Deskundigheid

— Volgens Dalhuisen vinden de bestuursleden die bij Vallei & Eem het bedrijfsleven vertegenwoordigen de voorgenomen omgevingsvergunning ook een slechte zaak. Dat neemt niet weg dat er wel begrip bestaat voor de 'éénloketgedachte', mits dat doordacht wordt uitgevoerd. 'Dat ene loket is op zich een goed idee, maar laat de overheden daarachter nou hun eigen ding doen.'

nieuwe wet omgevingsvergunning

omgevingsvergunning mogelijk maakt. In deze vergunning worden gebied van wonen, bouwen, ruimte, natuur en milieu zo veel de waterschappen daarmee hun bevoegdheden ten aanzien

De waterschappen zijn verantwoordelijk voor en aanspreekbaar op een goede waterkwaliteit. Dat is de beste garantie voor adequate vergunningverlening en handhaving. Wij vinden het best als dat ene loket bij de gemeente komt, maar die moet dan ook voor de coördinatie en afstemming zorgen. Wij vinden dat de discussie over de omgevingsvergunning met zakelijke argumenten gevoerd moet worden, en niet omdat de politiek zo graag het heilige huisje van minder regels wil bouwen.'

— Ook Henk van Brink, dijkgraaf van Waterschap Rijn en IJssel, is helemaal niet blij met de voorgenomen omgevingsvergunning. 'Het doet me denken aan de discussie die zo'n twintig jaar geleden is gevoerd en nu gelden exact dezelfde argumenten. In 1985 is de bevoegdheid voor de indirecte lozingen van de gemeenten naar de waterschappen overgeheveld en dat was niet voor niets. In het begin van de jaren 80 zagen we dat gemeenten die bevoegdheid niet waar konden maken. Ik begrijp niet waarom dat nu ineens wel het geval zou zijn. Gemeenten hebben de vereiste deskundigheid nog steeds niet, de waterschappen wel.'

— In het kader van de omgevingsvergunning worden onder aanvoering van het ministerie van VROM momenteel 20 pilots uitgevoerd. Henk van Brink: 'Van twee pilots ken ik de resultaten. Daaruit blijkt dat er geen verbetering van efficiency is bereikt, dat de kosten niet zijn afgenomen en dat de verantwoordelijkheden niet duidelijk zijn. Daarnaast verwacht ik dat de bestuurlijke kosten zullen toenemen wegens de vereiste

afstemming achter het ene loket. Ik heb geen problemen met dat ene loket als dat duidelijk een toegevoegde waarde heeft. Tot nu toe vind ik het argument van terugdringing van administratieve lasten een hele theoretische benadering.'

— Bedrijven

— Het voornemen dat waterschappen bij de omgevingsvergunning adviesrecht krijgen, vindt hij een heilloze zaak. 'Wat is de winst daarvan en hoe voer ik dan de handhaving van de indirecte lozingen uit? De mogelijkheid om op te kunnen treden, is voor ons van essentieel belang. En de bedrijven in ons gebied staan helemaal

niet te juichen bij het idee de indirecte lozingen bij de waterschappen weg te halen. Dat horen we van de bedrijven zelf, maar ook van hun vertegenwoordigers in ons bestuur. Ik vind dat je alleen maar zaken overhoop moet halen als er aantoonbare winst is. Die is er nu helemaal niet.'

— Piet Beltman zit namens het bedrijfsleven in het bestuur van waterschap Aa en Maas. 'Ongeveer tweederde van ons waterschapsbudget is gericht op de kwaliteit van het oppervlaktewater. Dat de waterschappen met hun deskundigheid door de voorgenomen overheveling op afstand worden gezet, vind ik een slecht idee. Het

is een valse voorstelling van zaken dat met dat ene loket alles nu echt beter zou worden. Achter dat loket ga je communicatieproblemen krijgen. Bovendien is het zeer de vraag of dat ene loket genoeg kennis bezit. Bedrijven willen in iedere gemeente hetzelfde behandeld worden en deskundigheid tegenover zich. Met name in het voortraject kunnen er via overleg win-winsituaties bereikt worden voor het waterschap en de onderneming. Met de overheveling frustreer je dat. Ook de maatschappij bewijs je hiermee geen dienst.'